

فرہنگ

علم و ایکونومی

(ECONOMY)

اولہ:

امیر طاعہ فتویوں

(ڪندو غن ڪتاب اين)

17. باهن ڪرڃ	رڪات ٽهڪان دري ڦغارغ
18. باهن مودل	سفاته ڪلات دري ڦنريبه
19. ڦراوسهان	1. ڪليمه ڦد علمو ايڪونومي
20. ايندستري	2. ماچم ۲ علمو ايڪونومي
21. داگڻ	3. ايڪونومي دالم اسلام
22. ڦڦڦڪوتن	4. معنا دان مقصود ايڪونومي
23. بهڻڪ	5. لمبهاڪين علمو ايڪونومي
24. نيلاي	6. ڪبتوهن مانسي
25. هرگڻ	7. بارغ ۲
26. اوقه	8. داسر ايڪونومي
27. واغ	9. فرڪمباغن ايڪونومي مانسي
28. ڪڏي ڪقواتن واغ	10. ليشڪوغن ايڪونومي بقتري توقف
29. ايندڦلشن	11. ليشڪوغن ايڪونومي ڪوت
30. جنس مات واغ	12. ليشڪوغن ايڪونومي دائره
31. اله ٽمبايون ايندري ناشيونل	يشا
32. ڪرپڏيه	13. ليشڪوغن ايڪونومي دنيا
33. ڪرپيس	14. فرود ڪشين
34. ڪوڦيراي	15. باهن حاصل
	16. باهن عالم

ڦنريبهتن:

ڪتبها الحاج عبداللبن محمد نورالدين الراوي

(ڪڏي ڪتاب بقتري ڪنل دسبله مسجد ملايو)

55, Acheen Street, Penang.

Tel: 61813.

چيٽقن:

ڏي يونيٽيڊ فريس
3 - دائو ڪرامه رود، فينڻ

Tel: 2050.

حق ڦغارغ ٽنڦ ٽرڦلهاارا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کات قمبرو کآن:

سموا مأنسي یغ هیدوف این، واجب هیدوف معمور دان
سمفرن. تیاد سئورغئون یغ ایخین هیدوف مسکین دان ملارة
کران کیت هیدوف این هندق منچاری عمل بآیک سسام مأنسی.
ادفون علمو ایکونومی ایاله سوات علمو اتوق مغاتور
سوسن فغهدوقن مأنسی دغن یغ سبأیک ۲، دان سعادل ۲. اگر
سموا مأنسی ددنیا این، جاشن اد یغ فالیغ مسکین دان جاغن اد
یغ فالیغ کای رای یغ مروسق هیدوف اورغ بابق.

سای سوسن بوکو کچیل این، بوکنله ارتین، دغن بوکو
این سیدغ قمبراچ دافه مروبه نصیب یغ سوسه دان مسکین کغد
نصیب یغ بآیک دان کای. تیدق، تیدق سکالی ۲! هان سهاج،
بوکو این اداله سبأکی فرینتیس اتو جنجغ اتوق مغهوی جالن
دان فیکران کغد اوسها دان اختیار یغ لواس دان جاوه.

ایکونومی اداله سوات چارا دان علمو یغ ساغه فایه
انتوق مامهمن دان بره ملقسناکنن تتافی مادمائیله بوکو کچیل
این انتوق داسر فرمولان باکی سیدغ عوام.

سموگ اد منفعت دان فایدهن. والسلام،

تبیغ نیگی دلی (اندونسیا).

قاریغ ۷. ینایر ۱۹۵۵ م.

امیرطاعة نوتیون.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

«فرسهاهن»

الحمد لله!

اینله بوکو کتیک درفد «باق - SERIES» فرینتیس
قنربیتن کامی:

قرتامن: علمو جیوا.

کدوان: علمو منطق.

دان بوکو ۲، «فرینتیس» این اداله سبأکی متن سهاج.
ان شاءالله فد ماس هدافن برفلواغ کامی منربیتن بوکو ۲
لنجوتن اتو هور این اتو شرح دانسبأکین دالم علمو ۲ قرسبوة
دغن کر جسام چندکیا ۲ بغسا کیت.

قونجوگ، کای بر اوسها سبراف دافه منمبه لاکئی سبراف
بوکو علمو فغتهوان ددالم بابق «فرینتیس» این، مودمکن
قمبراچ ۲ مغهوی سدیکیه سباق درفد متن ۲ علمو ایت.

سموگا بر حاصلله مقصود سوچی این! دان «علمو فغتهوان
اداله تفگک کما جوان».

سدا بر خدمه،

والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته.

قنربیت.

قاریغ: ۵ رمضان ۱۳۷۴.

28 افریل 1955.

۱. «کلیمة قد علمو ایگو نومی»

اد فون کلیمة ایگونومی (ECONOMY) این،
براصل درفد کات ۲ یونان یغ تردیری درفد دوا
کلیمة. فرتام: «ایکوس» (ECOS) ارتیش فرتدبیران
دان کدوا: «نوموس» (NOMOS) ارتیش رومهتشکک.

جادی اد فون ارتی ایگونومی یایت فرتدبیران
رومهتشکک اتو اوروسن کفنتیغن دان حاجه رومهتشکک
سسئورغ.

کلیمة این دفر دائة سحج زمان فربکالا اورغ ۲
یونان (GREEK) کمدین برتمبه لام برتمبه لواس ارتی
دان کفر لوانش. مک برتمبه بایق اهل ۲ دان مشارکة
رامی مبیچاراکنش.

کات ۲، «نوموس» یغ ارتیش، رومهتشکک، قد زمان
آخرن تله دارتیکن اورغ دغن، «مشارکة رامی» اتو
دغن، «نکارا».

جادی، ارتی ایگونومی ایت عمومش ایاله، «سوات
اوروسن کفنتیغن فغهدوثن، فראوسهان دان حاجه
هیدووف مأنسی قد سوات نکارا اتو قد دنیا این
سلورهن». سفرت فرداکنش، فلایران، فغشکافن ایکن،
فرتانین دانسبایکیش آیت، اداله اوروسن ایگونومی.

* * *

2. «ماچم ۲ علمو ایكونومي»

علمو ایكونومي ایت برماچم ۲ قول نامن ۲ دان
بهاکین ۲ ن.

ادشون ماچم ۲ سفرت ترسبوة پاوه این:

1. علمو ایكونومي قولیتیک
2. علمو ایكونومي علمو بومي
3. علمو ایكونومي سوشیال (SOCIAL)
4. علمو ایكونومي اسلام، دانسباکین.

* * *

3. «ایكونومي دالم اسلام»

دالم کتاب القرآن الکریم سباکی داسر اکام
اسلام، ساعه بایق ایات ۲ القرآن یغ برسشکوة قأوة
دغن علمو ایكونومي ایت.

علمو ایكونومي ایاله علمو براوسها دان براختیار.
کران ایت الله میوره اومه براوسها، سفرت فرمانش:
«و فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانقَشُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِن
فَضْلِ اللَّهِ!»، ارتین، افبیل تله سلسی سمبیهغ، هندقله
کامو برقیمبارن دموک بومی این، چاریله کرنیا الله!

برکات الله لاکي:

«وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا
كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ مَلُومًا مَحْسُورًا.»

یغبر ارتي الله ممبري امارن سقاي جاغن بخيل دان
هابور ساعة مك اكن بردو كچيتا براوسهاله دان
بلنجاكن قنداقتن ۲ ايت قد تمقة ۲ ث.

دغن دوا ايات اين، يتاله باكي كيت بهوا الله
سبحانه وتعالى تله مغهاسوغ دان ميوره اومه اسلام
راجين دان كياة براختيار دان براوسها دان جاغن مانس
برفلوق تاغن دان برمنوغ سهاج.

اد قون علمو ايكونومي، اداله علمو قشغتهوان انتوق
مغاتور قشهيديوغن اومه سچارا هيمه دان جرمة. جاغن
ترلماقو بوروس دان طمع دان جاغن ترلماقو بخيل دان
دكيل.

دليلن الله اد بركات:

وَالَّذِينَ إِذَا أَنْفَقُوا لَمْ يَسْرِ قُوا وَلَمْ يَمْتِرُوا وَكَانُوا بَيْنَ
ذَلِكَ قَوْمًا،، ارتين - ادفون يغ دسبو تكن اورغيغ بايك

هيدونن دان يغ سجهترا اداله اورغ يغ تيماد ترلماقو
بوروس دان تيماد ترلماقو دكيل.

اورغيغ بوروس (المُسْرِفُ) اياله اورغيغ مغلواركن
نفقه هرتان قد جان يغ تيماد اد فايدهن قد شرع دان
عقل، مثالن دغن ربا، جانن يغ حرام يغ عاقبهن
كهنجوران هرتبندا دان اخلاق. اد قون اورغيغ
دكيل ايت (المُقْتِرُ) اياله اورغيغ تيماد ماو مغلواركن
هرتبندان قد مستحقن (قد تمقتن)، مثالن تيماد ماو
ممبريكن زكاة هرتان قد مستحقن فقير مسكين، تيماد
ممبري نفقه انق استري دانسبا كين.

السَّرْفُ وَالْمُقْتِرُ (بوروس دان دكيل) اداله دوا اصطلاح

يغبر لاونن ساتو سام يغلاين، مك دان تارا كدوان ايت
اياله هيمه دان سدرهان. ايتواه يغ دسبو تكن
الاقتصاد اتو ايكونومي (ECONOMY).

الله سبحانه وتعالى مذهبها سوغ دان منوره اومه
سلورهن، اكر قواة براوسها، كياة براختيار، منچاري
رزقي يفتله دهمقر كن الله قد بومي اين انتوق كمعموران
دان كههكيان اومه سموان، دغن جان عادل، فندي
ممبريكن سسوات قد مستحقن، جاغن بوروس يشدلارغ
اوله الله سبحانه وتعالى.

هيدوڤ راجين براوسها، كياة براختيار، سدرهان
قمباوان هيدوڤ، جاغن طمع دان بوروس، جاغن دكيل
دان بخيل، آيتوله دمقصود دغن هيدوڤ برايكونومي
منوره اجارن اسلام.

* * *

4. «معنا دان مقصود ايكونومي»

اڤكه معنى ايكونومي منوره اصطلاح علمو
ايكونومي يش سبئرث؟

اد فون معنى ايكونومي ايت، يآيت سوات علمو
مپليديكي تنتغ كمعموران دان ككيان اومه دان بغسا،
اتو مأنسي سعمومش، دان انتوق مقتهوي سبب ۲ مغاڤ
اومه ايت معمور دان مسكين دان كالو مسكين، اڤ
جانن انتوق مذهبليكن كمسكينن ايت دان بكيمان
چارا منچاڤي كمعمورانن. سهشكك دغن جانن دمكين
ترهيندرله كملارتن دان كمسكينن اومه قد تيش ۲
نكارا دان بغسا، دان داڤتله مريك هيدوڤ معمور،
بهكيا دان جاي.

* * *

5. « فہمہا کین علمو ایگو نومی »

تجوان دان مقصود علمو ایگونومی سبترن انتوق
میلیدی قکی دان مقتهوی دمان تمقہ تربیتن ہرت
ککیان عالم بومی کیت دان بکیمان مفر کونا کنش
سہشک داۃ کیت مراس نعمتن.

اد فون داسر ایگونومی ایت داۃ دسلیدی قکی
دري امقہ ماچم بہا کین:

1. بندا (MATERIAL)
2. روسق بناسن بندا ترسبوة
3. مشحاصلکن کمموران دان ککیان عالم
4. فہمہا کین ککیان عالم ترسبوة.

* * *

6. « کبتوہن مأنسی »

ادفون شرط ۲ قنتیغ باکی کھیدوئن مأنسی این
ایالہ کبتوہنن اتو حاجہ ہیدوئن، سقرت مکانن،
فکاین، دان تمقہ کدیامنش یغ تیک ماچم اینلہ یغ امہ
فرلو دچارین دالماس ہیدوئن سکورغن ۲. ادفون حاجہ
ہیدوئن مأنسی ایت تیاد اد باتسن کران برلایین
تمقہ دان ماسن (زمانن) مک برلایینن فول چورق دان
تیشکاتن حاجہ ہیدوئن ایت.

حاجہ ہیدوئن کشف مکانن قد اورغ ۲ زمان
دھولو کالا سدہ برلایینن بنر دغن مکانن اورغ ۲
زمان سکارغ.

دھولو کالا اورغ چوکف مکاننن ہاں برس دان
ایکن دباکر سہاج کمدین برتمبہ بسر دان لواس
مثالن ایکن تیدق دباکر سہاج، تناقی دکولیکن،

د کور یغ دغن مییق کلاډ اتو منتیک، دانسباکین،
تیدق چوکف ایت سهاج، تتافی اد لاکي بواه ۲ هن
قیسغ دان داکیغن یغ برماچم ۲ نامن.

دمکین جوک تننغ فکاین. دهولو کالا اورغ
برفکاین کولیه کایو اتو کولیه حیوان سهاج سده
مادای، تتافی قد زمان سکارغ این، تیدق بکیتو
لاکي سئورغ لاکي هندقله ماکي فکاین وقت
بکرج، وقت ملنچوغ، وقت تیدور دان درومه، وقت
قرکي کمسجد مفرجاکن عبادة. اي برفکاین چلان
فندیق ددالم دان چلان یغ فنجغ، فاکي کأوس (KAUS)
دان کمیجا دان باجو جس. سئورغ فرمقوان هندقله
مماکي سهلي ساروغ سرت باجو کبای، دالمش مستی
اد قول کوتغن تودغ کفلا تیدق بوله تیغکل.

این بهارو الة فکاین اورغرامی سباکي کیت
این اتو رعیه بیاس.

اورغ ۲ دنکري امریکا سان، موتورکار اداله
سوات کبتوهن هیدووش یغ فنتیغ جوک. افلاکي
سورتخبر دان رادیو. همقیر ستیغ امقه اورغ سده
مخوپای ساتو موتورکار.

مأنسی ایت اد کبتوهن:

ا. کبتوهن روحانی، سفرت اکام، علمو فغتهوان
دانلایین ۲.

ب. کبتوهن بندا (جسمانی)، سفرت مکانن،
فکاین دانسباکین.

* * *

9. «فرکمیباغن ایگو نومی مأنسی»

مأنسی قد زمان دهولو کالا، کتیک ماسیه رنده
لاکي فرادابن، چارا فراوسهان مأنسی قون ساعه
سدرهان. هان میکییر اوسها سئورغ سهاج. کمدين
ماجو سلخکه یایت برقوم ۲، سفرت براوسها انتوق
منچاري رزقي انق استرین. دشن این مک مولایله اد
قمبها کین فکر جان.

باق فرکي بر بورواتو برساوه، ایبو ماسق درومه،
انق ۲ فرکي برسکوله دانسبا کین، دان لمبه لاون
ایکاتن قوم این برتمبه بسر دان لواس دري قوم
منجادي قواق دان قواق ایت کالو برتمبه بسر جوک
اکن منجادي سوات سوکو بغسا دان سوکو بغسا این
اکن منجادي سوات بغسا سفرت بغسا ملایو دتانه
ملایا این دان بغسا اندونیسیا، چینا، انڈیا دانلایین ۲
سبا کین.

کالو کمقولن مأنسی ایت سده منجادي بسر، مک
تیمبولله فکر جان ۲، یغلبه بسر قول سفرت فرتانین،
فرترنقن دانسبا کین. ممبیکین الة ۲ فرتانین دان
فرترنقن سفرت چشکول، ساییه، فارغ، سمقن، جالا
دانسبا کین.

ادقون لیشکوغن ایگونومی ایت داڤه دبهاکي:

1. لیشکوغن ایگونومی یغترتوتش،

2. لیشکوغن ایگونومی کوت،

3. لیشکوغن ایگونومی بغسا،

4. لیشکوغن ایگونومی دنیا.

حق فکر جانن منجادي بدان فرانتار آن، انتارا قوم تاني
دغن قوم کراچينن تاغن تادي. دغن اين تر جاديله قوم
دا کغ، سودا کر ۲.

کوت ۲ ايت دچاري مريك يغ لتقن دکه تلوق
دتقي سوشي، انتوق ممودهکن فغشکوتن انتارا سوات
تمغه دغن تمغه يغ لاین.

کوت ۲ ايت منجادي تمغه دان فوسه دري دائره ۲
تادي دان راميله کران ستيف هاري اورغ توکر منوکر
دان اشکوة مفشکوة، سفرت سمغن، فراهو، کریتا
لمبو دان توکو ۲، کدي ۲.

اینله یغدمقصود دغن لیغکوغن ایگونومي کوت

* * *

12. « لیغکوغن ایگونومي دائره بغسا »

سوکو ۲ دائره بغسا ايت ماسوق قول دالم لیغکوغن
ایگونومي بغسا تادي، بیلا بغسا ايت تله برساتو دان
مردیک سرت ممشویای سبواه نکارا قول.

بیلا نکارا ايت سده مردیک دان برساتو مک
لیغکوغن ایگونومي سده منجادي لبه بسری ايت دري
دائره کغد لیغکوغن نکارا ايت.

فردا کغن، فراهو بغن، فراوسهان دانسبا کیش ايت
سده لبه ملواس لاکی منجادي فردا کغن، فراهو بغن
یغ لواسن اد سلواس نکارا ايت.

دهولو سېلوم منجادي ليشكوغن نكارا، مثالن
حاصل اوسهارو كوء يغ دبيكين هان انتوق كقرلوان
ليشكوغن دائرهش سهاج، سكارغ لبه بسر دان لبه
بايق لاكي، دبيكين انتوق كقرلوان سلوره قندودق
دالم نكارا اين دان دمكينله اوسها ۲ لائينش سفرت
كآين، چشكول، سفاتو دانسبا كيش.

دغن ملواسن سكل حاصل كقرلوان حاجة قندودق،
مك اوله قوم داكغ، قوم قئاوسها مولا ئيله ممبيكين
كيلغ ۲، فبريك ۲ يغ بسر يغ دميلي قكيش سنديري اتو
بركوشسي ببراڤ اورغ دان مشكاجي قوم قكرج،
بوروه يغ بايق قد كيلغش ۲ ايت. داتورن دان دتفككنش
براڤ اوڤه دان كاجي قوم بوروه ايت منوره سوكان
دان داتورن براه لاب دان انتوغ دري سكل بارغ ۲
يشد حاصل ككنش ايت. دسينيله مولا ئي سجاره قوم مودل
(CAPITALIST).

13. «ليشكوغن ايكونومي دنيا»

ستله تر جاديش نكارا ۲۱ دان بفسا ۲ دنيا اين، مك
حاجة هيودوق انتارا بفسا دغن بفسا ايت اداله ساعه
قرلو دان ساعه تراس كفتيغش. امقماش قد نكري
ايروڤه يغ ديشين ايت ساعه ممرلوكن باهن ۲ يغ فانس
سفرت مريچا (لادا هيمتم)، قالا، چشكيه، كوڤي
دانسبا كيش. دان باهن ۲ ترسبوه تيدق اد دان تيدق
تومبوه دسان دان ددائتي قد نكري ۲ تيمور اين، دان
بكي تو جو ك سباليكش بايق باهن ۲ يغ تومبوه دايروه
يغ تيدق داڤه تومبوه دنكري ۲ تيمور اين، سدغ حاجة
مانسي قد باهن ۲ ايت ساعه قرلو قول باكي بفسا ۲
تيمور.

اولهكران ايت، تر جاديله نوكر منوكر باهن دان
بارغ ۲، انتارا نكري ۲ باره دان تيمور. مك دغن اين،
تر جادي قول ليشكوغن ايكونومي دنيا.

14. فرودکشین (PRODUCTION)

قوم تاني بکرج کرس برتانهم قادي دساوه ۲ دان
 مڄھاصلکن برس. قوم توکڄ بکرج ممبواۃ کروسِي
 ميڄا، الماري. کيلڄ ۲ دان فيريک ۲ برجالن لنچر دان
 مڄھاصلکن سکل ماچم بارڄ ۲ کشرلوان مانسي مثالن
 مڄھاصلکن کريتا اعين، فيسو، راديو، کاین، سفاتو،
 روکوء دانسبا کيڻ.

سکل حاصل درقد اوسها دان فيريک ۲ ايت
 دنامکن فرودکشين (PRODUCTION).

* * *

15. «باهن حاصل»

حاصل اتو فرودکشين سده کيت کتهوي دالم
 فلاجران نمبر 14 تادي دان سکارڄ ماريله کيت
 مڄلاجري باهن ۲ اتو (FACTOR) انتوق فرودکشين
 اتو حاصل ايت. سفرت قوم تاني تادي مڄھاصلکن
 قادي (فرودکشين) قوم توکڄ مڄھاصلکن الماري،
 کروسِي (فرودکشين) دانسبا کيڻ ايت. تيا دافه
 دقراوله دغن بکيتو سهاج، کالو تيدق لبه دهولو باکي
 قوم تاني منچاري تانه ساوهڻ، انتوق تمڄه ڦنانمن
 قادي دان تناک مڄمبتيڄ تولڄ ممباحق دساوه دان
 باکي قوم توکڄ ڦون دمکين، تيا دکن مندافه الماري
 کالو تيدق مڄمبيل کايو لبه دهولو دهوتن انتوق باهن
 الماري ايت دان تناک مموڄ کايو دان مڄگر گاجيڻ
 دان مڄمن دان ماکوڻ سهڄک منچادي الماري يڄ
 بايلک.

جادي، حاصل فرودكشيم ايت سفرت فادي دان
 الماري، تيدق داافة كالو تيدق لبه دهولو اد تانه: كايو
 دان تناكك مأنسي. تانه دان هوتن تمقة كايو ايت
 اداله عالم، دان تناكك مأنسي يغ ملقسناكنش ايت
 اداله كرج دان مأنسي يغ بکرج ايت سرت واغ
 قمبلي الة ۲ يغ دفرلوكن اداله مودل. عالم، كرج دان
 مودل ايت دسبوتكن ,, باهن ۲ حاصل“.

سبنرن، واغ بوکنله ترماسوق مودل يغ فالیغ فنتیغ
 دالم علمو ایكونومي، يغ فنتیغ اداله مأنسي.

* * *

16. «باهن عالم»

ادفون باهن عالم ايت مثالن:

1. تانه: سبباکي رواغن تمقة قوم تاني برتنام فادي،
 کوئي، کتة دانسباکين، يغدفرلوکن اوله قوم
 تاني سماوا
2. لوکم: یايت سکل بند ۲ يغ اد دالم تانه سفرت
 تمباکک، امس، فیرق، بسی دانلا، ين ۲.
3. ایر: (ایر لاءوة، سوغي، دانو دانلا، ين ۲).
4. اقليم: اودارا اتو هوادان اغين.
5. تناکک عالم: سفرت واقف، کس دان ايلیقتريک.